

**Handledning
2025**

Organisera Studenter

Inledning

Att organisera studenter är en viktig uppgift för en rörelse som vill utvecklas och växa. Dagens studenter är morgondagens akademiker, och oavsett om de tillämpar sina utbildningar i viktiga samhällsfunktioner, eller bedriver forskning inom akademien, så borde det vara självklart att den som vill vara med och utveckla framtidens samhälle är vänster. Därför behöver Vänsterpartiet finnas vid högskolor och universitet i Sverige och fånga upp nya och framtida krafter.

I det strategidokument som antogs av kongressen 2020 kan man läsa bland annat följande:

Ett bredare ideologiskt skifte mot jämlikhet är framförallt möjligt i den yngre generationen. Den bild av världen vi hittar fram till som unga stannar överlag kvar hos oss resten av livet. [-]

Vår målsättning är att både Vänsterpartiets stöd och andelen som ser sig som politiskt vänster stadigt ska växa bland unga. År 2030 ska minst 50 procent av alla under 30 år se sig som vänster och minst 25 procent ska sympatisera med Vänsterpartiet.

Studenter kan vara lite extra kniviga att organisera. Studierna varar en begränsad tid, och det är inte alltid man bor kvar på samma ort länge. Därför behöver studenter organiseras på sitt eget sätt. Den här handledningen är tänkt att visa olika möjligheter som kan vara användbara i olika distrikt, beroende på vilka förutsättningar som finns lokalt.

Vem är student?

I den här handledningen avses med student i första hand någon som studerar och är över 19 år gammal. I de flesta fall sker organisering i anslutning till en högskola eller ett universitet, men det kan förekomma att andra studerande, exempelvis studerande vid folkhögskola, kommunal vuxenutbildning eller yrkeshögskola, vill organisera sig. Studerande på grundskole- och gymnasienivå organiseras av ungdomsförbundet Ung Vänster.

Organisering i Vänsterpartiet

Kongressen 2020 fattade beslut om ett tillägg i stadgarnas § 25 som ger förutsättningar att bilda särskilda partiföreningar på lärosäten.

§ 25. Partiföreningen är partiets grundorganisation. Partiföreningen består av medlemmar inom kommun, kommundel eller på arbetsplats eller lärosäte. Partiförening kan även organisera medlemmar inom

gemensam bransch eller yrke eller med gemensam arbetsgivare. Ingen medlem kan tillhöra fler än en geografiskt baserad partiförening.

Tillägget skedde efter att Vänsterns Studentförbund, VSF, lades ner. VSF var Vänsterpartiets fristående studentförbund 1998–2020. I samband med beslutet att lägga ner VSF, beslutades också att man skulle skapa förutsättningar för studenter att organisera sig inom Vänsterpartiet som ett alternativ.

Organisationsformer och verksamhet

Även om stadgarna specifikt nämner bildande av partiförening, går det att organisera studenter på en mängd olika sätt. Den eller de former man i slutänden väljer beror på distriktets förutsättningar, och studenternas egen syn på hur de vill bedriva organisation. I en uppstartsfas kommer av naturliga skäl distriktet att behöva göra en stor del av avvägandena om metod och form, men i takt med att de som är avsedda att organiseras faktiskt blir organiserade, påverkar dessa sin egen organisationsform. Exempelvis kan en organisation som börjar som ett nätverk senare bli en partiförening i distriktet.

Valet av organisationsform kan också bero på omständigheter på lärosäten inom distriktets gränser, exempelvis vad som krävs för att man ska få använda lokaler på lärosätet, eller få ställa upp i kårval.

Ett stort distrikt med stora resurser och många lärosäten inom sitt område kanske kan skapa en större studentorganisation med en partiförening eller ett utskott under distriktsstyrelsen, medan ett mindre distrikt som kanske bara har ett eller två lärosäten i området kan välja att initiera ett nätverk.

Det är därför inte en särskild organiseringsform som förordas, utan betoningen ligger på att organiseringen ska vara funktionell. En funktionell organisering fokuserar på verksamhet.

Fokusera gärna uppsökande verksamhet till terminsstarter och välkomstdagar. Utdelning av frukostpåsar, flygblad med för målgruppen relevanta budskap, och tips om kommande verksamheter är lämpliga i en uppstartsfas. Studenter som är nyfikna på fler aktiviteter kan välkomnas till intressanta föreläsningar, temamöten om ämnen som är aktuella på lärosätet, särskilda studietillfällen, eller bara enkla träfftillfällen som fika för studenter. Erbjud ett sammanhang som är både politiskt och socialt.

Det huvudsakliga är alltså att man organiserar på det med hänsyn till lokala omständigheter bästa sättet att samla målgruppen för att träffas och delta i det samhällsförändrande projekt som Vänsterpartiet bedriver. De huvudsakliga formerna beskrivs nedan.

Partiförening

Partiförening kan enligt stadgarna bildas på lärosäte, men ett bra alternativ är att man i stället bildar en partiförening under varje distrikt. En sådan förening kan lättare fånga upp studenter som finns på olika lärosäten och campus inom ett distrikts gränser och verksamheten blir lättare att samordna. Inom partiföreningen kan man också bilda arbetsgrupper för enskilda lärosäten och därmed skapa relevant verksamhet på respektive lärosäte. En större partiförening för hela distriktet har fördelen att det finns fler medlemmar som hjälps åt och delar på arbete och ansvar, och att partiföreningen blir en tillräckligt stor kraft i distriktet, i nivå med geografiska föreningar och branschföreningar.

Partiförening bildas i enlighet med Vänsterpartiets stadgar (§§ 25–32), är en del av Vänsterpartiet och fungerar som övriga partiföreningar med intern representation. Efter att distriktsstyrelsen beslutat att godkänna ny partiförening för studenter ska detta rapporteras till partikansliet, som registrerar föreningen i organisationen. Namnet på en partiförening som omfattar ett helt distrikts område ska vara *Vänsterns Studentförening [Distriktsnamn]*.

Flera lärosäten har säte och/eller campus i flera distrikt. I sådana fall kan det vara nödvändigt att bilda partiföreningar inom flera av de berörda distrikten, eftersom medlemskapet i Vänsterpartiet är knutet till bostadsort. I någon utsträckning kan enskilda medlemmar beviljas flytt av medlemskap till annat distrikt än där man har sin bostadsadress, men det bör gälla i undantagsfall, och om det omfattar fler medlemmar är det bättre att bilda en till förening i det distrikt där dessa har sin bostad. Studentföreningar kan samverka över distriktsgränser och bilda gemensamma arbetsgrupper för distriktsöverskridande lärosäten. Distrikten kan också samarbeta och samordna aktiviteter för ett gemensamt lärosäte.

Fristående förening

Det går också att bilda en förening som inte är en formell del av Vänsterpartiet, men ändå är kopplad till partiet genom samarbete och gemensamma ställningstaganden. En sådan förening blir mer självständig, i likhet med andra till Vänsterpartiet närstående föreningar och organisationer såsom Ung Vänster och tidigare Vänsterns Studentförbund. Eftersom den inte är en del av samma organisation ingår den inte i partiets interndemokratiska struktur, men föreningen bör ändå kunna förvänta sig visst stöd från Vänsterpartiets distrikt. Det är också bra att tidigt grundlägga ett gott förhållande med tät dialog för samarbete.

På de lärosäten där det inte är tillåtet att bedriva partipolitik kan det vara nödvändigt att välja denna organisationsform.

Nätverk

Ett alternativ till att bilda en förening är att i stället samla ihop målgruppen i ett nätverk på distriktsnivå. Nätverket har ingen intern representation, men kan vara ett bra alternativ om det inte finns krafter att driva en förening. Fram till att ett sådant

nätverk är tillräckligt starkt för att bedriva egen verksamhet behöver distriktet ta en aktiv roll.

Utskott

Möjlighet finns för distrikt att bilda utskott för studentverksamhet under distriktsstyrelsen. Utskott har en tydligare beslutande karaktär än ett nätverk, om än underställt distriktsstyrelsen. Detta kan vara ett bra alternativ för distrikt där man vill att studentverksamheten ska ingå som en tydlig del i distriktets egen verksamhet.

Kårförening

En del studentkårer kräver en kårförening för att delta i studentkårsval. Det enklaste är att registrera en befintlig partiförening, fristående förening, ett utskott eller ett nätverk som kårförening. Det går att bilda en kårförening direkt utan att göra det via partiorganisationen, men då får föreningen inte status som del av Vänsterpartiet och därmed inte heller intern representation enligt stadgarna.

För att det ska vara lätt ska känna igen en kårförening som delar politik med Vänsterpartiet bör den registreras som *Vänsterstudenterna [Lärosäte]*.

Läs också mer om kårparlamentariska grupper under rubriken "Kårparlamentarisk grupp" senare i dokumentet.

Andra former

Även om vi i Vänsterpartiet eftersträvar en enhetlig och lättöverskådlig organisation, så kan det förstås förekomma att ingen av de beskrivna formerna riktigt passar på en viss ort eller i ett visst distrikt. Det är möjligt att organisera på en rad olika sätt, och så länge formerna är förenliga med Vänsterpartiets stadgar och är funktionella för att uppnå ändamålet, så är det endast fantasin som sätter gränser. Om det råder osäkerhet om vilken eller vilka former som skulle passa ett distrikt bäst, eller om man tror att en helt egen idé skulle vara bättre, går det alltid bra att kontakta Vänsterpartiet centralt för vägledning.

Distriktens roll

I organiseringen av studenter spelar distriktet en viktig roll. Som samlande instans för partiföreningar är det naturligt att nya partiföreningar eller andra organisatoriska lösningar hamnar under distriktets ansvar. Det är också på distriktsnivå man bäst känner till förutsättningarna för att organisera i närområdet.

När det gäller att organisera en målgrupp som man tidigare kanske inte har organiserat aktivt kan distriktet behöva lägga en del kraft på det inledningsvis. Avsätt resurser, både ekonomiska och personella, och planera hur ni bäst kan integrera studentorganisationen i den övriga verksamheten.

Studenter betalar i de flesta fall reducerad medlemsavgift, 150 kr, som liksom övriga medlemsavgifter hanteras centralt med utbetalning av andel till distrikt och partiföreningar. För de studenter som vill vara medlemmar i både en studentförening och en geografisk förening gäller samma regler som för medlemmar som har medlemskap i både geografisk förening och branschförening, att det ena medlemskapet är avgiftsbefriat och att medlemmen själv väljer var den vill ha sitt huvudsakliga partimedlemskap. Det är där huvudmedlemskapet finns som medlemmen har möjlighet att delta i val av ombud och andra internrepresentativa uppdrag.

Kårvalsparlamentarisk grupp

På vissa lärosäten kan parti registreras i kårval. Som kårparti kan man registrera den organisationsform man valt, oavsett om det är en partiförening, fristående förening, ett nätverk eller utskott. För att det ska vara lätt ska känna igen ett kårparti som organiseras genom Vänsterpartiet bör det registreras som *Vänsterstudenterna [Lärosäte]*. En kårvalsparlamentarisk grupp bör kunna förvänta sig att få stöd från distriktet.

Stadgarna för parlamentariska grupper, §§ 125–135 i Vänsterpartiets stadgar, gäller, men eftersom de inte explicit tar upp kårparlament är det att rekommendera att riktlinjer utarbetas lokalt för i vilken grad en sådan grupp kan företräda Vänsterpartiet och hur, tillsammans med den styrelse som är motsvarande nivå i partiorganisationen. I distrikt där partiförening saknas är det distriktsstyrelsen som är motsvarande nivå i partiet, men där partiförening finns kan andra varianter förekomma. Vid listsättning till kårval bör man också utgå från de regleringar som finns i stadgarna för listsättning inför allmänna val, §§ 136–145, i de delar de går att överföra till sammanhanget.

